

Lieta C-197/24 [Šil'arský]ⁱ

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu

Iesniegšanas datums:

2024. gada 12. marts

Iesniedzējtiesa:

Mestský súd Bratislava IV (Slovākija)

Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:

2024. gada 13. februāris

Prasītāja:

AK

Atbildētājs:

RU

DARBBA VERSIJA

ⁱ Šis lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

[..]

[..] [lietas numurs]

L Ē M U M S

Mestský súd Bratislava IV (Bratislavas IV rajona tiesa, Slovākija) lietā par strīdu starp prasītāju **AK** un atbildētāju **RU**, [..] [advokāta dati], par summas **3250 EUR un papildprasījumu summu samaksu**

n o l ē m a :

Apturēt tiesvedību un **uzdot** Eiropas Savienības Tiesai šādus prejudiciālos jautājumus:

- 1) Vai Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/7/ES (2011. gada 16. februāris) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos 1. panta 2. punkts, to aplūkojot kopsakarā ar 2. panta 1. un 3. punktu un 6. panta 1. punktu spēkā esošajā redakcijā ir jāinterpretē tādējādi, ka (i) par “uzņēmumu” ir uzskatāma arī fiziska persona, kura tādā gadījumā kā pamatlietā izmanto advokāta juridiskos pakalpojumus, lai nodibinātu komercsabiedrību, kurā tai jāklūst par valdes locekli un vienu no diviem dibinātājiem un dalībniekiem, un (ii) par “komercdarījumu” ir uzskatāms tāds darījums, kas tādā gadījumā kā pamatlietā ir advokāta pakalpojumu sniegšana šādai personai nolūkā nodibināt komercsabiedrību?
- 2) Ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša – vai Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 2. panta b) punktā, to aplūkojot kopsakarā ar šīs direktīvas 8. pantu, spēkā esošajā redakcijā, lietotais termins “patērētājs” ir jāinterpretē tādējādi, ka tādā gadījumā kā pamatlietā tas ietver arī fizisko personu, kurai ir izvirzīts prasījums saistībā ar līgumu par juridisko pakalpojumu sniegšanu, ja šī līguma priekšmets bija pakalpojumu sniegšana, lai nodibinātu komercsabiedrību, un atbildētājam bija jāklūst par šīs sabiedrības valdes locekli un vienu no diviem dibinātājiem un dalībniekiem?

P a m a t o j u m s

- 1 *Mestský súd Bratislava IV* (Bratislavas IV rajona tiesa) izskata strīdu [..] [lietas numurs] starp prasītāju un atbildētāju par summas 3250 EUR un papildprasījumu summu samaksu. Papildprasījumus veido: (i) nokavējuma procenti 10,5 % gadā, kas aprēķināti no summas 3250 EUR par laikposmu no 2023. gada 18. janvāra līdz samaksas dienai, un (ii) fiksēta prasījumu atgūšanas izmaksu kompensācija.
- 2 Pēc lietas izskatīšanas iesniedzējtiesa secināja, ka ir jāuzdod Tiesai prejudiciāli jautājumi, kas ir ietverti šī lēmuma rezolūīvajā daļā. Iesniedzējtiesa iesniedz

prejudiciālos jautājumus pēc pušu uz sacīkstes principu balstītas viedokļu apmaiņas. [...] [informācija par tiesvedību]

I. Īss strīda priekšmeta un faktu kopsavilkums

- 3 Strīds ir par atlīdzības samaksu par sniegtajiem juridiskajiem pakalpojumiem. Prasītāja ir komercsabiedrība, kas sniedz juridiskos pakalpojumus. Atbildētājs ir fiziska persona. Prasījuma summa 3250 EUR apmērā kopā ar papildprasījumiem tika cedēta prasītājam. Sākotnējais prasījuma kreditors ir pašreizējā prasītājas valdes locekle, kura ir advokāte. Viņa ir cedējusi prasījumu sakarā ar izmaiņām advokāta profesijas veikšanas kārtībā. Sākotnēji viņa veica advokāta profesionālo darbību kā individuāla uzņēmēja, taču tagad viņa veic šo profesionālo darbību kā sabiedrības ar ierobežotu atbildību dalībniece. Šī iemesla dēļ iesniedzējtiesa šī lēmuma tekstā terminu “prasītāja” lieto kā sinonīmus, nešķirojot sākotnējo prasītāju un pašreizējo prasītāju.
- 4 Prasības pieteikumā prasītāja apgalvo, ka jau 2022. gada marta un aprīļa mijā atbildētājs ar viņu sazinājās un izrādīja interesi par juridiskajiem pakalpojumiem. Atbildētājs vēlējās dibināt sabiedrību ar ierobežotu atbildību saskaņā ar Slovērijas tiesību aktiem un viņš bija iecerējis kļūt par vienu no diviem šīs sabiedrības dibinātājiem un dalībniekiem. Turklāt viņam bija jākļūst par sabiedrības valdes loekli. Saistībā ar iepriekš minēto tika noslēgts mutisks pilnvarojuma līgums, un prasītāja apņēmas sniegt juridiskos pakalpojumus atbildētājam par fiksētu atlīdzību. Prasītāja izstrādāja sabiedrības dibināšanas līguma projektu un citus dokumentus, ko nosūtīja atbildētājam. Sniedzot konsultācijas, prasītāja analizēja arī vairākus jautājumus, kas saistīti ar sabiedrības dibināšanu un topošo dibinātāju personisko līdzdalību tajā. Bija paredzēts, ka papildus atbildētājam viens no dibinātājiem būs ārvalstnieks. Prasītāja izrakstīja atbildētājam rēķinu par sniegtajiem pakalpojumiem par summu 3250 EUR, kuru atbildētājs līdz apmaksas termiņam 2023. gada 17. janvārī nebija apmaksājis. Prasītājas ieskatā šis ir komerciāls strīds, un atbildētājs nav patērētājs. Prasītājas izvirzītie prasījumi ir komerciesību prasījumi.
- 5 Turpretī atbildētājs apgalvo, ka viņš ar prasītāju nav noslēdzis nekādu līgumu par juridisko pakalpojumu sniegšanu. Netika panākta vienošanās arī par atlīdzību par pakalpojumiem. Prasītāja neesot sniegusi atbildētājam pakalpojumus, kas saistīti ar komercsabiedrības dibināšanu, un atbildētājs kā saņēmējs nav saņēmis nekādu pakalpojumu no prasītājas. Atbildētājs apgalvo, ka prasītāja viņam nosūtīja sabiedrības dibināšanas līgumu un ar to saistīto dokumentāciju, nenoslēdzot pilnvarojuma līgumu. Atbildētājs apgalvo, ka viņam ir tiesības uz patērētāja statusu un ka attiecības starp pusēm nereglamentē komerciesības.

II. Valsts tiesības un minētās Savienības tiesības

- 6 Šajā sadaļā iesniedzējtiesa atsaucas uz atbilstošajām valsts tiesībām, kas piemērojamas šajā lietā. Tāpat iesniedzējtiesa norāda uz atbilstošajām Savienības tiesībām.

(a) Atbilstošās valsts tiesības

- 7 *Zákon č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník* (Likums Nr. 513/1991 “Komerckodekss”; turpmāk tekstā – “Komerckodeksa”) 2. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir noteikts:

“Šajā likumā uzņēmējs ir: a) komercreģistrā ierakstīta persona [..].”

- 8 Komerckodeksa 57. panta 1. punktā *zákon č. 530/2003 Z. z.* (Likuma Nr. 530/2003) redakcijā ir noteikts:

“Ja vien citos šī likuma noteikumos nav paredzēts citādi, sabiedrību dibina, pamatojoties uz dibināšanas līgumu, ko paraksta visi dibinātāji. Dibinātāju parakstu īstums ir oficiāli jāapliecina.”

- 9 Komerckodeksa 62. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Sabiedrība ir nodibināta dienā, kad tā ir reģistrēta komercreģistrā [..].”

- 10 Komerckodeksa 369.c pantā *zákon č. 9/2013 Z. z.* (Likuma Nr. 9/2013) redakcijā ir noteikts:

“(1) Parādnieka maksājumu kavējuma gadījumā kreditoram papildus 369., 369.a un 369.b pantā minētajiem prasījumiem ir tiesības arī uz fiksētu atgūšanas izmaksu kompensāciju, nenosūtot atsevišķu atgādinājumu/aicinājumu. Atgūšanas izmaksu kompensācijas apmēru nosaka *vláda Slovenskej republiky* (Slovākijas Republikas valdība) ar rīkojumu.

(2) Šī panta 1. punktu nepiemēro, ja prasījums izriet no līguma, kas noslēgts ar patērētāju, un parādnieks ir patērētājs.”

- 11 *Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník* (Likuma Nr. 40/1964 “Civilkodekss”), turpmāk tekstā – “Slovākijas Civilkodekss”, 52. pantā *zákon č. 568/2007 Z. z.* (Likuma Nr. 568/2007) redakcijā ir noteikts:

“(1) Ar patērētāju noslēgts līgums ir jebkurš līgums neatkarīgi no tā juridiskās formas, kas ir noslēgts starp uzņēmēju un patērētāju.

(2) Ar patērētāju noslēgta līguma noteikumi, kā arī visi citi noteikumi, kas reglamentē tiesiskās attiecības, kurās ir iesaistīts patērētājs, vienmēr ir piemērojami tādējādi, lai tie būtu labvēlīgi līguma pusei, kas ir patērētājs. Noslēgti vai līgumiskas vienošanās, kuru saturs vai mērķis ir apiet šos

noteikumus, nav spēkā. Visām tiesiskajām attiecībām, kurās ir iesaistīts patērētājs, ir prioritāri piemērojami Civilkodeksa noteikumi, pat ja citādi būtu piemērojami komerc tiesību noteikumi.

(3) Uzņēmējs ir persona, kas ar patērētāju noslēgta līguma noslēgšanā un izpildē rīkojas savas komercdarbības vai citādas ekonomiskās darbības ietvaros.

(4) Patērētājs ir jebkura fiziska persona, kas ar patērētāju noslēgta patēriņa līguma noslēgšanā un izpildē nerīkojas savas komercdarbības vai citādas ekonomiskās darbības ietvaros”.

- 12 *Zákon č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon)* [Likuma Nr. 586/2003 par advokatūru un ar ko groza un papildina Likumu Nr. 455/1991 par uzņēmējdarbību (Uzņēmējdarbības likums)] vēlāko tiesību aktu redakcijā ar grozījumiem, kas izriet no *zákon č. 304/2009 Z. z.* (Likums Nr. 304/2009), turpmāk tekstā – “Advokatūras likums”, 18. panta 4. punktā ir noteikts:

“Sniedzot juridiskos pakalpojumus, advokātam ir pienākums informēt klientu, kurš ir juridisko pakalpojumu patērētājs, par atlīdzības apmēru par juridisko pakalpojumu darbību vēl pirms juridisko pakalpojumu darbības uzsākšanas. Pretējā gadījumā viņam nav tiesību uz atlīdzību. [...]”

(b) Savienības tiesību akti

- 13 Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2011/7/ES (2011. gada 16. februāris) par maksājumu kavējumu novēršanu komercdarījumos spēkā esošajā redakcijā (turpmāk tekstā – “Direktīva 2011/7”) 1. panta 2. punktā ir noteikts:

“Šo direktīvu piemēro visiem maksājumiem, ko veic kā atlīdzību komercdarījumos.”

- 14 Direktīvas 2011/7 2. panta 1. un 3. punktā ir noteikts:

“Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

1. “komercdarījumi” ir darījumi starp uzņēmumiem vai starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm, kuru rezultāts ir preču piegāde vai pakalpojumu sniegšana par atlīdzību;

[..]

3. “uzņēmums” ir organizācija, kas nav publiska iestāde un kas darbojas, veicot neatkarīgu saimniecisku vai profesionālu darbību, pat ja šo darbību veic viena persona.”

- 15 Direktīvas 2011/7 6. panta 1. punktā ir noteikts:

“Dalībvalstis nodrošina, ka – ja saskaņā ar 3. vai 4. pantu komercdarījumos kļūst maksājami nokavējuma procenti – kreditoram ir tiesības saņemt no parādnieka vismaz fiksētu summu EUR 40 apjomā.”

- 16 Padomes Direktīvas 93/13/EEK (1993. gada 5. aprīlis) par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos spēkā esošā redakcijā (turpmāk tekstā – “Direktīva 93/13”) 1. panta 1. punktā ir noteikts:

“Šīs direktīvas mērķis ir saskaņot dalībvalstu normatīvus un administratīvus aktus, kas attiecas uz negodīgiem noteikumiem līgumos, ko slēdz starp pārdevēju vai piegādātāju un patērētāju.”

- 17 Direktīvas 93/13 2. panta b) punktā ir noteikts:

“Šajā direktīvā:

[..]

“patērētājs” ir jebkura fiziska persona, kura līgumos, uz ko attiecas šī direktīva darbojas nolūkos, kas ir ārpus tās amata, nodarbošanās vai profesijas.”

- 18 Direktīvas 93/13 8. pantā ir noteikts:

“Dalībvalstis var pieņemt vai saglabāt visstingrākos Līgumam atbilstīgus noteikumus jomā, uz ko attiecas šī direktīva, lai nodrošinātu visaugstāko patērētāja aizsardzības līmeni.”

- 19 Direktīvas 93/13 12. apsvērumā ir noteikts:

“tā kā tomēr valstu tiesību akti, kādi tie ir pašlaik, ļauj paredzēt tikai daļēju saskaņošanu; tā kā jo īpaši šī direktīva aptver tikai tos līguma noteikumus, par kuriem nav atsevišķas vienošanās; tā kā dalībvalstīm būtu jādod iespēja, pienācīgi ņemot vērā Līgumu [EEK], piešķirt patērētājiem augstāku aizsardzības līmeni ar valsts noteikumiem, kas ir stingrāki nekā šī direktīva”.

III. Prejudiciālo jautājumu uzdošanas iemesli

- 20 Iesniedzējtiesa iesniedza Tiesai prejudiciālus jautājumus šādu iemeslu dēļ:

(a) Par pirmo prejudiciālo jautājumu

- 21 Prasītāja lūdz samaksāt fiksētu atgūšanas izmaksu kompensāciju 40 EUR apmērā saskaņā ar Komerckodeksa 369.c panta 1. punktu. Komerckodeksa 369.c panta 1. punktā ir transponēts Direktīvas 2011/7 6. panta 1. punkts.
- 22 Kā ir norādījusi Tiesa, dalībvalsts iestādēm, piemērojot valsts tiesības, tās ir jāinterpretē pēc iespējas tuvāk Kopienų direktīvu redakcijai un mērķim, lai sasniegtu tajās izvirzīto mērķi (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2007. gada 5. jūlijs,

Hans Markus Kofoed, C-321/05, EU:C:2007:408, 45. punkts). Iesniedzējtiesa apzinās šo pienākumu.

- 23 Šī iemesla dēļ iesniedzējtiesai valsts tiesību norma – Komerckodeksa 369.c panta 1. punkts – ir jāinterpretē tādējādi, lai sasniegtu Direktīvas 2011/7 6. panta 1. punktā izvirzīto mērķi.
- 24 Attiecībā uz jēdzienu “komercdarījums” Tiesa ir izskaidrojusi, ka, lai darījumu varētu kvalificēt par “komercdarījumu” pēdējās minētās tiesību normas izpratnē, tam ir jāatbilst diviem nosacījumiem. Pirmkārt, šim darījumam ir jābūt veiktam vai nu starp uzņēmumiem, vai arī starp uzņēmumiem un publiskām iestādēm. Otrkārt, šī darījuma rezultātā jānotiek preču piegādei vai pakalpojumu sniegšanai par atlīdzību (spriedums, 2022. gada 20. oktobris, *BFF Finance Iberia*, C-585/20, EU:C:2022:806, 22. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 25 Saskaņā ar Direktīvas 2011/7 19. apsvērumu minētās direktīvas 6. panta 1. punkta mērķis ir atturēt no maksājumu kavējumiem un nodrošināt, ka kreditoriem tiek taisnīgi atlīdzinātas atgūšanas izmaksas un kompensācija par izmaksām, kas radušās maksājuma kavējuma dēļ. Saskaņā ar direktīvas 1. panta 2. punktu to tomēr piemēro visiem maksājumiem, ko veic kā atlīdzību komercdarījumos. Saskaņā ar Direktīvas 2011/7 2. panta 1. punktu komercdarījumi ir darījumi starp uzņēmumiem. Direktīvas 2011/7 2. panta 3. punktā ietvertā “uzņēmuma” definīcija paredz, ka organizācija, kas nav publiska iestāde (šajā lietā nav iesaistīta publiska iestāde), darbojas, veicot neatkarīgu saimniecisku vai profesionālu darbību.
- 26 Prasītāja sevi uzskata par kreditori, kura ir minēta tieši Komerckodeksa 369.c panta 1. punktā un kurai ir tiesības uz fiksētu atgūšanas izmaksu kompensāciju. Tomēr iesniedzējtiesai nav skaidrs, vai šī valsts tiesību norma, ņemot vērā Direktīvas 2011/7 6. panta 1. punkta – to aplūkojot kopsakarā ar šīs direktīvas 1. panta 1. punktu un 2. panta 1. un 3. punktu – mērķi, var tikt interpretēta tādējādi, ka ar jēdzienu “uzņēmums” var tikt saprasta arī fiziska persona, kas izmanto advokāta juridiskos pakalpojumus, lai nodibinātu komercsabiedrību, ja viņai ir paredzēts nākotnē kļūt par vienu no diviem šīs komercsabiedrības dibinātājiem un dalībniekiem, kā arī valdes locekli. Citiem vārdiem, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai tad, ja šāda persona izmanto juridiskos pakalpojumus, lai nodibinātu komercsabiedrību, tā ir uzskatāma par patērētāju (ar to ir saistīts otrais jautājums), vai arī viņu var atzīt par “uzņēmumu” Direktīvas 2011/7 2. panta 3. punkta izpratnē.
- 27 Saskaņā ar valsts regulējumu, kas ietverts Komerckodeksa 57. panta 1. punktā, sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kura tiek aplūkota šajā lietā, divu dibinātāju gadījumā tiek dibināta, noslēdzot dibināšanas līgumu, kuru paraksta visi dibinātāji. Sabiedrības līguma noslēgšana ir pirmā darbība, kuras rezultātā sabiedrība tiek nodibināta, bet vēl nekļūst par juridisku personu. Otrā darbība ir sabiedrības izveidošana un juridiskās personas statusa iegūšana saskaņā ar Komerckodeksa 62. panta 1. punktu, un tas notiek tikai tad, kad tā ir reģistrēta

komercreģistrā. Saskaņā ar Komerckodeksa 2. panta 2. punkta a) apakšpunktu ar šo ierakstu šāda struktūra vienlaikus kļūst par uzņēmēju šā likuma vajadzībām un lai novērtētu prasījuma pamatotību atbilstīgi Komerckodeksa 369.c panta 1. punktam.

- 28 Šajā ziņā ir loģiski, ka pirms šīm divām darbībām tiek faktiski sagatavots sabiedrības dibināšanas līgums un citi saistītie dokumenti (piemēram, topošā sabiedrības valdes locekļa paraksta paraugs vai dažādas valsts regulējumā paredzētās dibinātāju deklarācijas). Lai gan ir taisnība, ka brīdī, kad tas notiek, dibinātāji un topošie dalībnieki formāli nav uzņēmēji saskaņā ar valsts tiesībām, iesniedzējtiesai ir šaubas, vai jau šajā sabiedrības dibināšanas posmā tie neietilpst jēdziena “uzņēmums” tvērumā saskaņā ar Direktīvas 2011/7 2. panta 3. punktu un vai tas, ka šāda sabiedrības dokumentācija tiek sagatavota to juridisko pakalpojumu ietvaros, ko advokāts sniedz šādas sabiedrības dibinātājam, ietilpst jēdziena “komercdarījums” tvērumā saskaņā ar Direktīvas 2011/7 2. panta 1. punktu tādā izpratnē, kā to interpretējusi Tiesa (iepriekš minētais spriedums, 2022. gada 20. oktobris, *BFF Finance Iberia SAU*, C-585/20, EU:C:2022:806, 22. punkts).
- 29 Iesniedzējtiesa šo argumentu pamato ar diviem Tiesas secinājumiem.
- 30 Pirmkārt, runājot par Direktīvas 2011/7 2. panta 1. punkta formulējumu, jēdziena “[visi] darījumi” lietojums norāda uz to, ka jēdziens “komercdarījumi” ir jāsaprot plaši, un līdz ar to tas ne vienmēr sakrīt ar jēdzienu “līgums”. Tādējādi jēdziena “komercdarījums” šaura interpretācija būtu nevēlama (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2022. gada 1. decembris, [X] *sp. z. o.o., sp.k.*, C-419/21, EU:C:2022:948, 22. un 25. punkts).
- 31 Otrkārt, Tiesa, atsaucoties uz attiecībām starp sabiedrību un tās valdes locekli, norādīja, ka šādas attiecības nevar tikt uzskatītas par esošām ārpus un nesaistītām ar jebkādu profesionālo darbību, ja šai fiziskajai personai ir ciešas profesionālās saiknes ar sabiedrību, tādas kā vadītāja amats vai tās kontrolpakete. Ar to vien, ka galvnieks ir fiziska persona, nepietiek, lai tiktu konstatēts viņa patērētāja statuss (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 14. marts, *Česká spořitelna*, C-419/11, EU:C:2013:165, 37. un 38. punkts).
- 32 Iesniedzējtiesa uzskata, ka šie divi Tiesas secinājumi pamato apstiprinošu atbildi uz pirmo jautājumu. Tomēr atšķirība – un tieši tā rada šaubas iesniedzējtiesai – ir tāda, ka minētā lieta *Česká spořitelna* bija saistīta ar strīdu starp fizisku personu un pastāvošu sabiedrību. Minētā sabiedrība juridiskā nozīmē pastāvēja kā juridiska persona, un tā nebija vēl neeksistējoša organizācija (kā tas ir šajā gadījumā), kurai pat nebija jābūt dibinātai vai jāpastāv.
- 33 Iesniedzējtiesai ir zināms Tiesas 1997. gada 3. jūlija spriedums. Šajā spriedumā Tiesa nosprieda, ka līgumiem, kas noslēgti fiziskas personas vajadzību apmierināšanai saistībā ar privātu patēriņu, piemēro noteikumus, kuru mērķis ir aizsargāt patērētāju kā ekonomiski vājāko pusi. Īpašā aizsardzība, ko paredzēts

nodrošināt ar šiem noteikumiem, nav pamatota tādu līgumu gadījumā, kas noslēgti, lai veiktu saimniecisko vai profesionālo darbību, pat ja šī darbība tiks veikta tikai nākotnē, jo tas, ka šai darbībai ir nākotnes raksturs, neatņem tai saimniecisku vai profesionālu raksturu (skat. spriedumu, 1997. gada 3. jūlijs, *Benincasa*, C-269/95, EU:C:1997:337, 17. punkts).

- 34 Tomēr *Benincasa* gadījumā lietas apstākļi bija atšķirīgi, un tas iesniedzējtiesai rada šaubas par to, vai tajā ietvertie secinājumi ir vērā ņemami. Tas ir tāpēc, ka *Benincasa* noslēdza līgumu [...], lai izveidotu un vadītu veikalu. Lai gan runa bija par nākotnes uzņēmējdarbību, šī darbība tomēr bija jāveic viņam pašam (skat. spriedumu, 1997. gada 3. jūlijs, *Benincasa*, C-269/95, EU:C:1997:337, 10. punkts), nevis citam subjektam – kā tas ir šajā lietā –, kurš turklāt pakalpojumu sniegšanas brīdī vēl nepastāvēja un nebija nodibināts.
- 35 Atbilde uz pirmo jautājumu palīdzētu iesniedzējtiesai kļiedēt šīs šaubas par Direktīvas 2011/7 1. panta 2. punkta, to aplūkojot kopsakarā ar 2. panta 1. un 3. punktu un 6. panta 1. punktu, interpretāciju. Ja atbilde uz šo jautājumu būtu apstiprinoša, iesniedzējtiesai būtu skaidrs, ka valsts tiesības [...] ir jāinterpretē tādējādi, ka atbildētājs ir uzņēmējs Komerckodeksa 2. panta 2. punkta a) punkta izpratnē un, ja ir izpildīti pārējie likumā paredzētie nosacījumi, prasītājam ir tiesības prasīt [...] fiksētu atgūšanas izmaksu kompensāciju saskaņā ar valsts tiesību normu, proti, Komerckodeksa 369.c panta 1. punktu.

(b) Par otro prejudiciālo jautājumu

- 36 Otrais jautājums atsaucas uz pirmo jautājumu, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša. Šajā gadījumā iesniedzējtiesa jautā, vai atbildētāja ietilpst jēdziena “patērētājs” tvērumā Direktīvas 93/13 izpratnē. Citiem vārdiem, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai Direktīvā 93/13 lietotā jēdziena “patērētājs” tvērumā ietilpst arī fiziska persona, pret kuru tiek celta prasība saistībā ar līgumu par juridisko pakalpojumu sniegšanu, saskaņā ar kuru juridiskie pakalpojumi tiek sniegti, lai dibinātu komercsabiedrību, un atbildētājam bija paredzēts kļūt par vienu no šīs sabiedrības dibinātājiem un dalībniekiem.
- 37 Otrais jautājums ir par Direktīvas 93/13 interpretāciju, lai gan izskatāmā lieta *prima facie* neattiecas uz jautājumu par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumā. Gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir noliedzoša, lietā ir svarīgi atrisināt jautājumu par to, vai atbildētājs ir patērētājs tieši tāpēc, ka saskaņā ar valsts tiesību aktiem [...] šāds vērtējums rada turpmākas tiesiskas sekas. Runa galvenokārt ir par jautājumu par samaksu par prasītājas sniegtajiem juridiskajiem pakalpojumiem.
- 38 Valsts tiesību normā, t.i., Slovērijas Civilkodeksa 52. panta 4. punktā, ietvertais jēdziens “patērētājs” ir Direktīvas 93/13 2. panta b) punktā definētā jēdziena transponēšanas rezultāts, un tieši šī iemesla dēļ šī jēdziena interpretācijai ir juridiska nozīme šajā tiesvedībā. Ja atbildētājs neietilptu jēdziena “uzņēmums” tvērumā Direktīvas 2011/7 izpratnē, iesniedzējtiesa varētu piemērot valsts tiesību

normu, proti, Slovākijas Civilkodeksa 52. panta 4. punktu. Iesniedzējtiesai būs jāveic interpretācija, ņemot vērā šajā valsts tiesību normā transponētās Direktīvas 93/13 mērķi (skat. plašāk 22. punktu).

- 39 Slovākijas Republika ir ieviesusi valsts tiesību normu, proti, Likuma Nr. 586/2003 18. panta 4. punktu, saskaņā ar kuru advokātam ir uzlikts pienākums juridisko pakalpojumu sniegšanas laikā informēt klientu, kas ir juridisko pakalpojumu patērētājs, par atlīdzības apmēru par juridisko pakalpojumu darbību vēl pirms šīs darbības veikšanas. Pretējā gadījumā viņam nav tiesību uz atlīdzību. Iesniedzējtiesa šo noteikumu saprot tādējādi, ka Slovākija ir noteikusi pienākumu piemērot jēdzienu “patērētājs” advokātu atlīdzībai par juridisko pakalpojumu sniegšanu, lai gan šī ir joma, kas neietilpst Direktīvas 93/13 piemērošanas jomā.
- 40 Saskaņā ar Direktīvas 93/13 12. apsvērumu valstu tiesību akti negodīgo noteikumu jomā ar šo direktīvu tiek saskaņoti tikai daļēji un minimāli, dalībvalstīm atstājot iespēju, pienācīgi ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību, nodrošināt patērētājiem augstāku aizsardzības līmeni ar valsts noteikumiem, kas ir stingrāki nekā šī direktīva. Turklāt no minētās direktīvas 8. panta izriet, ka dalībvalstis var pieņemt vai saglabāt visstingrākos Līgumam atbilstīgos noteikumus jomā, uz ko attiecas šī direktīva, lai nodrošinātu visaugstāko patērētāja aizsardzības līmeni (spriedums, 2022. gada 13. decembris, FV, C-405/21, EU:C:2022:793, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 41 Dalībvalstis var piemērot šīs direktīvas noteikumus situācijās, kas neietilpst tās piemērošanas jomā, ja tas ir saderīgi ar šīs direktīvas un Līgumu mērķiem (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2021. gada 21. decembris, DP un SG, C-243/20, EU:C:2021:1045, 55. punkts).
- 42 Saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību 169. panta 4. punktu dalībvalstis var atstāt spēkā vai ieviest stingrākus patērētāju tiesību aizsargpasākumus ar nosacījumu, ka tie ir saderīgi ar Līgumiem (spriedums, 2020. gada 2. aprīlis, *Condominio di Milano, via Meda*, C-329/19, EU:C:2020:263, 32. punkts).
- 43 Šajā ziņā Tiesa ir nospriedusi, ka jēdzienam “patērētājs” Direktīvas 93/13 2. panta b) punkta izpratnē, “ir objektīvs raksturs” un “tas ir jāizvērtē, ņemot vērā funkcionālu kritēriju, kas paredz izvērtēt, vai attiecīgās līgumiskās attiecības iekļaujas tādas darbības ietvaros, kura ir ārpus profesijas” (rīkojums, 2015. gada 19. novembris, *Tarcău*, C-74/15, EU:C:2015:772, 27. punkts).
- 44 Iesniedzējtiesa apzinās, ka Tiesa spriedumā *Johann Gruber* ir norādījusi, ka tiesai, kura iztiesā lietu, ir jāpārbauda, vai attiecīgais līgums ir noslēgts, lai nozīmīgā daļā nodrošinātu attiecīgās personas profesionālās darbības vajadzības, vai, tieši pretēji, profesionālai lietošanai ir tikai mazsvarīga loma. Tā arī norādīja, ka persona, kura noslēgusi līgumu par precī, kas paredzēta daļēji profesionālai lietošanai un daļēji – lietošanai ārpus tās profesionālās darbības jomas, nevar

atsaukties uz no tā izrietošiem īpašajiem jurisdikcijas noteikumiem (spriedums, 2005. gada 20. janvāris, *Johann Gruber*, C-464/01, EU:C:2005:32, 54. punkts).

- 45 Tas, ņemot vērā šīs lietas apstākļus, liek iesniedzējtiesai uz otro jautājumu atbildēt apstiprinoši. Tomēr iesniedzējtiesas šaubas – tāpat kā pirmā jautājuma gadījumā – balstās uz to, ka šajā lietā uzņēmējdarbību bija paredzēts veikt sabiedrībai, kas bija tikai [...] dibināšanas stadijā. Līdz ar to komercdarbība šaurākajā izpratnē bija jāveic citam subjektam, kas nav atbildētājs. Šī iemesla dēļ iesniedzējtiesa nezina, vai tai būtu jāpiemēro spriedumā *Johann Gruber* lietā izdarītie secinājumi.
- 46 Ja atbilde uz otro jautājumu ir apstiprinoša, iesniedzējtiesa šajā lietā piemērotu Likuma Nr. 586/2003 18. panta 4. punktu, to aplūkojot kopsakarā ar Slovākijas Civilkodeksa 52. panta 4. punktu, šādas apstiprinošas atbildes uz otro jautājumu nozīmē un uzskatītu atbildētāju par patērētāju. Vienlaikus saskaņā ar Komerckodeksa 369.c panta 2. punktā ietverto valsts tiesību normu atbildētājam kā patērētājam arī nebūtu pienākuma maksāt prasītājam fiksētu atgūšanas izmaksu kompensāciju.

IV. Secinājumi

- 47 Ņemot vērā visus minētos iemeslus, iesniedzējtiesa ir secinājusi, ka izskatāmajā lietā ir jāiesniedz Eiropas Savienības Tiesai lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu. Tādējādi saskaņā ar *Civilný sporový poriadok* (Civiltiesprocesa kodeksa) 162. panta 1. punkta c) apakšpunktu un Līguma par Eiropas Savienības darbību 267. pantu iesniedzējtiesa apturēja tiesvedību un nolēma tā, kā izklāstīts šī lēmuma rezolūtivajā daļā. [...]

[..]

[procesuālie jautājumi, uzvārdi] [...]